

AVIZ AL BĂNCII CENTRALE EUROPENE

din 1 august 2007

la solicitarea Băncii Naționale a României cu privire la un proiect de circulară referitoare la
regimul rezervelor minime obligatorii

(CON/2007/22)

Introducere și teme juridic

La 5 iulie 2007 Banca Centrală Europeană (BCE) a primit din partea Băncii Naționale a României o solicitare de emitere a unui aviz cu privire la un proiect de circulară pentru modificarea și completarea Regulamentului nr. 6/2002 privind regimul rezervelor minime obligatorii (denumit în continuare „proiect de circulară”).

Competența BCE de a emite avize se întemeiază pe articolul 105 alineatul (4) din Tratatul de instituire a Comunității Europene și pe articolul 2 alineatul (2) din Decizia 98/415/CE a Consiliului din 29 iunie 1998 privind consultarea Băncii Centrale Europene de către autoritățile naționale cu privire la proiectele de reglementare¹, întrucât proiectul de circulară se referă la cerințele privind rezervele minime obligatorii, iar autoritățile statelor membre, altele decât statele membre participante, trebuie să consulte BCE în legătură cu orice proiect de reglementare privind instrumentele de politică monetară. În conformitate cu articolul 17.5 teza întâi din Regulamentul de procedură al Băncii Centrale Europene, Consiliul guvernatorilor adoptă prezentul aviz.

1. Scopul proiectului de circulară

1.1 Scopul principal al proiectului de circulară este acela de a alinia regimul rezervelor minime obligatorii din România cu standardele corespunzătoare ale Eurosistemului cu privire la baza de calcul a rezervelor minime obligatorii. În acest sens, proiectul de circulară modifică definiția elementelor de pasiv incluse în baza de calcul a rezervelor minime obligatorii. În special, proiectul de circulară exclude sumele în tranzit din baza de calcul a rezervelor minime obligatorii. De asemenea, sumele în tranzit sunt excluse și din calculul ratei medii a dobânzii pentru depozitele la vedere, raportate de către instituțiile de credit pentru stabilirea ratei dobânzii plătite pentru rezervele minime obligatorii.

¹ JO L 189, 3.7.1998, p. 42.

- 1.2 În plus, proiectul de circulară introduce modificări în ceea ce privește băncile de economisire și creditare în domeniul locativ. Acesta introduce o rată de 0% a rezervelor minime obligatorii pentru aceste instituții de credit².

2. Observații cu caracter general

- 2.1 BCE observă faptul că, deși statele membre neparticipante își păstrează competențele în domeniul politicii monetare, este totuși benefică îndeplinirea graduală a standardelor Eurosistemului, astfel încât instituțiile de credit care operează pe teritoriul acestora să poată cunoaște cerințele privind rezervele minime obligatorii care vor deveni aplicabile la intrarea în zona euro a statelor membre în cauză. Cadrul juridic care stabilește sistemul rezervelor minime obligatorii din Eurosistem este prevăzut în: (i) articolul 19 din Statutul Sistemului European al Băncilor Centrale și al Băncii Centrale Europene; și (ii) Regulamentul (CE) nr. 2531/98 al Consiliului din 23 noiembrie 1998 privind aplicarea rezervelor minime obligatorii de către Banca Centrală Europeană³; și (iii) Regulamentul BCE/2003/9 din 12 septembrie 2003 privind aplicarea rezervelor minime obligatorii⁴; și (iv) cu privire la definirea și calcularea bazei de calcul a rezervelor minime obligatorii, Regulamentul BCE/2001/13 din 22 noiembrie 2001 privind bilanțul consolidat al sectorului instituțiilor financiare monetare⁵. Scopul acestor acte normative, care sunt direct aplicabile și obligatorii pentru instituțiile de credit din zona euro, este acela de a asigura în zona euro uniformitatea termenilor și condițiilor sistemului rezervelor minime obligatorii din Eurosistem.
- 2.2 În cursul pregătirii pentru introducerea monedei euro în România, Banca Națională a României va trebui să analizeze dacă cerințele Eurosistemului pot fi îndeplinite efectiv și dacă în România au fost adoptate măsurile necesare pentru a asigura că autoritățile dețin competențele necesare, în temeiul dreptului românesc, în vederea asistării și cooperării cu BCE în culegerea și verificarea informațiilor necesare pentru sistemul rezervelor minime obligatorii din Eurosistem.

3. Conceptul de rezerve minime obligatorii

- 3.1 BCE salută prevederile proiectului de circulară care restrânge baza de calcul a rezervelor minime obligatorii, contribuind astfel la alinierea regimului rezervelor minime obligatorii din România cu cel din Eurosistem. Articolul 3 din Regulamentul BCE/2003/9 nu include sumele în tranzit în baza

² Articolul 288 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99 din 6 decembrie 2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, publicată în Monitorul Oficial al României Partea I nr. 1027 din 27 decembrie 2006, definește băncile de economisire și creditare în domeniul locativ după cum urmează: „persoane juridice române, ca instituții de credit specializate în finanțarea pe termen lung a domeniului locativ, al căror obiect principal de activitate constă în economisirea și creditarea în sistem colectiv pentru domeniul locativ”.

³ JO L 318, 27.11.1998, p. 1.

⁴ JO L 250, 2.10.2003, p. 10.

⁵ JO L 333, 17.12.2001, p. 1. Regulament astfel cum a fost modificat ultima dată de Regulamentul BCE/2006/20 (JO L 2, 5.1.2007, p. 3).

de calcul a rezervelor minime obligatorii în cazul determinării pasivelor cuprinse în baza de calcul a rezervelor minime obligatorii ale unei instituții.

- 3.2 Cu toate acestea, BCE observă faptul că în România cadrul general al cerințelor privind rezervele minime obligatorii continuă să fie încă în mod semnificativ diferit de cel al Eurosistemului (de exemplu, calcularea bazei de calcul a rezervelor minime obligatorii în corelație cu scadența reziduală; faptul că nu este admisă în general deținerea indirectă a rezervelor minime obligatorii; existența unei definiții specifice a instituțiilor de credit în scopul determinării rezervelor minime obligatorii; diferențierea între ratele aplicate depozitelor în monedă națională și în monedă străină; definițiile perioadei de observare și a celei de aplicare în conformitate cu standardele anterioare ale Eurosistemului)⁶. Diferențele față de cadrul juridic în temeiul căruia funcționează Eurosistemul vor trebui eliminate cu ocazia adoptării monedei euro de către România.

4. Rata de 0% a rezervelor minime obligatorii pentru băncile de economisire și creditare în domeniul locativ

- 4.1 Proiectul de circulară introduce o rată de 0% a rezervelor minime obligatorii pentru băncile de economisire și creditare în domeniul locativ. Această modificare ar mări și mai mult diferența dintre cadrul rezervelor minime obligatorii din România și cel din Eurosistem, cel puțin în privința depozitelor cu o scadență mai mică de doi ani. Într-adevăr, în conformitate cu articolul 2 din Regulamentul BCE/2003/9, toate instituțiile de credit din zona euro fac obiectul unei cerințe privind rezervele minime obligatorii, iar regimul rezervelor minime obligatorii din România definește în mod explicit băncile de economisire și creditare în domeniul locativ ca instituții de credit în ceea ce privește obligațiile de raportare statistică și de constituire a rezervelor minime obligatorii⁷. În ceea ce privește Eurosistemul, articolul 2 alineatul (2) din Regulament admite doar excepții de la sistemul rezervelor minime obligatorii în mod nediscriminatoriu pentru: „(a) instituțiile care fac obiectul unor măsuri de reorganizare; (b) instituțiile pentru care obiectivul sistemului rezervelor minime obligatorii al BCE nu ar fi îndeplinit prin impunerea cerințelor privind rezervele minime obligatorii. La adoptarea unei decizii privind o astfel de excepție, BCE ia în considerare unul sau mai multe dintre următoarele criterii: (i) instituția îndeplinește anumite atribuții speciale; (ii) instituția nu exercită atribuții bancare active în concurență cu alte instituții de credit; (iii) instituția are toate depozitele alocate unor obiective legate de asistența regională și/sau internațională pentru dezvoltare”. Aceasta înseamnă că în temeiul regimului din Eurosistem pot fi instituite excepții doar de la caz la caz și prin intermediul unei decizii, pentru instituțiile de credit individuale, în temeiul unei analize amănunțite a situației lor specifice. Aplicarea automată prevăzută a unei rate de 0% a rezervelor minime obligatorii pentru toate băncile de economisire și creditare în domeniul locativ din România conduce la o exceptare *de facto* a acestei categorii de instituții de credit de la cerințele privind rezervele minime obligatorii, ceea ce nu ar îndeplini

⁶ Trebuie observat faptul că unele aspecte ale cadrului din Eurosistem au fost modificate în martie 2004.

⁷ A se vedea Secțiunea 1 articolul 1 din Regulamentul nr. 6 din 24 iulie 2002 al Băncii Naționale a României privind regimul rezervelor minime obligatorii.

criteriile de exceptare prevăzute de Eurosistem menționate mai sus. Întrucât acest tratament este de asemenea în mod considerabil diferit față de regimul din Eurosistem, ar trebui modificat din nou, cel târziu cu ocazia introducerii monedei euro⁸.

Acest aviz va fi publicat pe site-ul BCE.

Adoptat la Frankfurt pe Main, 1 august 2007.

[semnat]

Președintele BCE

Jean-Claude TRICHET

⁸ A se vedea Avizul BCE CON/2006/11 din 23 februarie 2006 la solicitarea Latvijas Banka cu privire la proiectul de modificare a Regulamentului privind calcularea și îndeplinirea cerințelor privind rezervele minime obligatorii pentru bănci și Avizul BCE CON/2006/59 din 14 decembrie 2006 la solicitarea Eesti Pank cu privire la proiectul de decret de stabilire a unei proceduri de calcul și de îndeplinire a cerințelor privind rezervele minime obligatorii.